

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtru[m] possit dici liber mortus, sicut dicitur liber vitæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

QVÆST. VIII. DE COGNITIONE, ANGEL. ART. I.

vita gloriæ est prior secundum viam perfectionis: F
vt finis his, quæ sunt ad finem.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum sicut dicitur liber vite, possit dici liber mortis.

Gloss. ordi-
naria ibi.

OCTAVO quaeritur, vtrum possit dici liber
mortis, sicut dicitur liber vite. Et videtur qd
sic. Luc. 10. super illud, Gau dete, quia nomina ve-
stra, dicit glo. Si quis caelestia siue terrestria gesse-
rit per hoc quasi literis annotatus apud Dei me-
moriã eternãlter est afixus: sed sicut per ope-
ra caelestia, quæ sunt opera iustitia, aliquis ordina-
tur ad vitam, ita per opera terrestria quæ sunt ope-
ra peccati ordinatur ad mortẽ. ergo sicut in Deo
est conscrip̃tio ordinata ad vitam, ita est ibi con-
scrip̃tio ordinata ad mortẽ. ergo sicut in Deo di-
citur liber vite, ita & liber mortis.

¶ 2 Præc. Liber vite in Deo non ponitur nisi in-
quantum apud se conscriptos habet quos ad eter-
na præmia preparauit, ad similitudinem eius, qd
princeps terrenus conscriptos habet illos quos ad
aliquas dignitates determinauit: sed sicut prin-
ceps ciuitatis habet descriptas dignitates, & præ-
mia, ita etiam p̃nas, & supplicia. ergo & similiter
apud Deum debet boni liber mortis.

¶ 3 Præc. Sicut Deus cognoscit prædestinationẽ
suã qua alios preparauit ad vitã, ita cognoscit
reprobationẽ suã qua alios preparauit ad mor-
tem: sed ipsa notitia, quam Deus habet de sua præ-
destinatione dicitur liber vite, vt dictum est, ergo
& notitia reprobationis debet dici liber mortis.

Art. 1. lu-
sus quæst.

SED CONTRA, Secundum Dionysium
in libro de Diuinis nominibus, in principio, De
diuinis non est audendum aliquid dicere, nisi
quod est per authoritatem sacræ scripturæ intro-
ductum: sed liber mortis non inuenitur in scri-
ptura dici de Deo, sicut liber vite. ergo non de-
bemus ponere librum mortis.

Cap. 1. pa-
rum a prin-
cipio.

RESPON. Dicendum, quod de eo, quod in li-
bro scriptum habetur, habet aliquis aliquam noti-
tiam præ alijs priuilegiatam. Vnde & respectu illo-
rum scitorũ a Deo liber dici debet de quibus ali-
quam specialem notitiam præ alijs habet. Est au-
tem i Deo duplex cognitio, scilicet simplicis no-
titia, & scientia approbationis. Scientia simplicis
notitiæ communis est omnibus bonis & malis,
scientia autem approbationis est bonorum tan-
tum. Et ideo boni habent aliquam priuilegiatam
cognitionem in Deo præ alijs, ratione cuius in li-
bro conscribi dicuntur: nõ autẽ mali, & ideo nõ
dicitur liber mortis si cut dicitur liber vite.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod quidã ope-
ra caelestia exponunt de operibus contemplatiue
vite, opera autem terrestria de operibus actiue.
per vtraque autem aliquis conscribitur ad vitam
non ad mortem, & ita vtraque conscrip̃tio ad li-
brum vite pertinet, & neutra ad librum mortis.
Quidam vero per opera terrestria intelligunt ope-
ra peccati, per quæ quãuis aliquis per se loquen-
do ordinetur ad mortem, tamen per accidens ali-
quis ordinatur ad vitam, in quantum aliquis post
peccatũ resurgit cautiõr, & humiliõr. Vel potest
dici, & melius, quod cum dicitur aliquid per alte-
rũ cognosci, hoc potest intelligi dupliciter. Vno
modo vt preposito designet causam cognitionis
ex parte cognoscẽtis, & sic non potest intelligi in
proposito, quia opera quæ quis facit bona vel ma-
la non sunt causa neq; diuinæ præscientiæ vel præ-
destinationis, neque reprobationis eternæ. Alio

modo vt designet causam ex parte cogniti, & sic
intelligitur in proposito, dicitur, n. aliquis esse an-
notatus apud Dei memoriã per opera, que ges-
sit: non quia huiusmodi opera sint cã quare Deus
cognoscit, sed quia Deus cognoscit, quod propter
huiusmodi opera aliquis habiturus est mortem,
vel vitam. vnde patet quod glossa illa non loquitur
de conscrip̃tione vite, quæ pertinet ad librum
vite, quæ est ex parte Dei.

AD SECVNDVM dicendum, quod aliqua conscri-
buntur in libro, vt perpetuo in notitia maneat.
Illi autem, qui puniuntur per penas ipsas extermi-
nantur a notitia hominum, & ideo non conscri-
buntur, nisi forte ad tempus quousq; eis pena re-
figatur. Sed illi qui deputantur ad dignitates, &
præmia conscribuntur simpliciter, vt qualis per-
petua memoria habeantur.

AD TERTIVM dicendum, qd de reprobis Deus
non habet notitiam priuilegiatam, sicut de prece-
stinatis, & ideo non est simile.

QVÆSTIO OCTAUA.

De cognitione Angelorum.

In decem, & septem articulos diuisa.

¶ Primo enim quaeritur, Vtrum Angeli videant
Deum per essentiam.

¶ Secundo, Vtrum intellectus Angeli, vel homi-
nis beati essentiam diuinã comprehendat.

¶ Tertio, Vtrũ Angelus ex proprijs naturalibus ad
videndũ Deũ per essentia pertingere possit.

¶ Quarto, Vtrum Angelus videns Deum per es-
sentiam omnia cognoscat.

¶ Quinto, Vtrum visio rerum in verbo sit per ali-
quas similitudines rerum in intellectu angelo
existentes.

¶ Sexto, Vtrum Angelus cognoscat scripturam.

¶ Septimo, Vtrũ vnus Angelus alium intelligat.

¶ Octauo, Vtrũ Angelus materialia cognoscat per
aliquas formas, vel per essentia sui cognoscat.

¶ Nonno, Vtrũ forme per quas Angeli cognoscunt
res materiales sint innatae, vel a rebus acceptae.

¶ Decimo, Vtrũ Angeli superiores habeat cogni-
tionẽ per formas magis vniuersales, q̃ inferiores.

¶ Vndecimo, Vtrũ Angelus singularia cognoscat.

¶ Duodecimo, Vtrum Angeli futura cognoscat.

¶ Tertiodecimo, Vtrum Angeli occulta cordium
scire valeant.

¶ Quartodecimo, Vtrum Angeli similes multos
cognoscat.

¶ Quintodecimo, Vtrum Angeli cognoscat
discurrendo de vno in aliud.

¶ Sextodecimo, Vtrum in Angelis distinguitur
beat cognitio matutina, & vespertina.

¶ Decimo septimo, Vtrũ cognitio Angelica per ma-
tutinã, & vespertinã sufficienter distinguitur.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum Angeli videant Deum per essentiam.

QVÆSTIO est de cognitione Angelorum. Et
primo quaeritur, vtrum Angeli videant Deum
per essentiam. Et videtur quod non. dicitur enim
Ioan. 1. Deum nemo vidit vnquam: super quod
dicit Chrysost. Sed nec ipse dico caelestes esse
scilicet ipsa Cherubim, & Seraphim ipsum, vnde, vt
quoniam